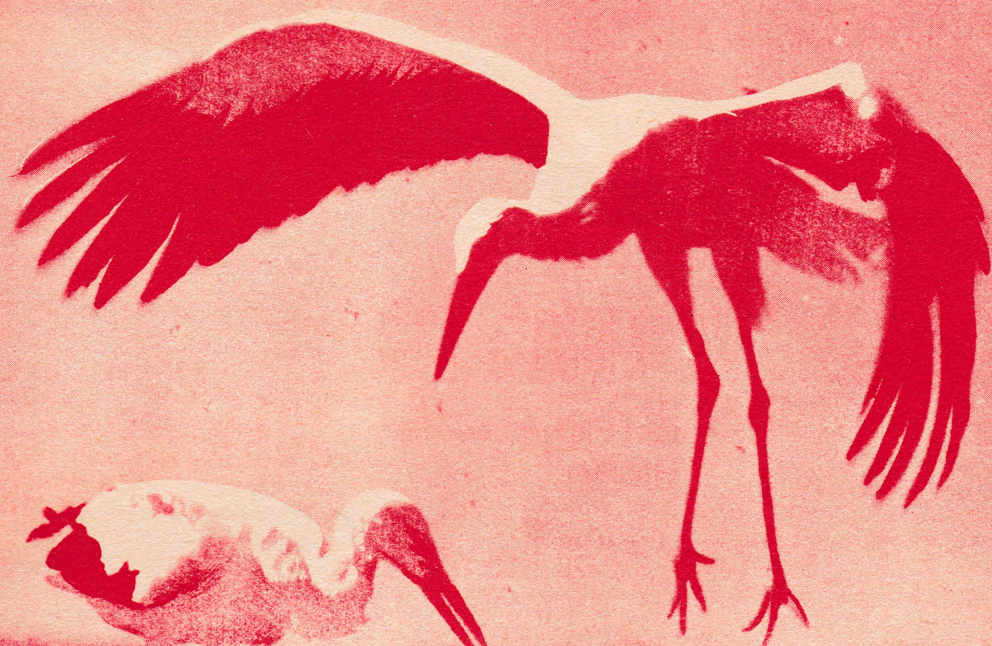
CIJENA 3 DIN.
POŠTARINA U GOT

OBITELJ

BR 14
19

REZULTAT NATJEČAJA NARODNIH OBIČAJA

Za ovaj natječaj »Obitelji«, koji je potrajao duže vremena, stiglo je oko 150 opisa raznih hrvatskih narodnih običaja iz sviju naših krajeva, neki popraćeni slikama. Od tih je do danas objavljeno ukupno 60 narodnih običaja u opisima te nešto u slikama.

Nagrade dobivaju ovi:

1. NAGRADU, 1000 DINARA: A n t u n M a t a s o v i ć za »Kraljice ili ljelje« (»Obitelj« 1930. br. 23) i »Uskrsne narodne običaje« (»Obitelj« 1931. br. 14.)

2. NAGRADA, ZIDNI SAT: M a r i j a C i n d e r i ć za »Dožejancu, bunjevački žetveni običaj« (»Obitelj« 1930. br. 29.)

3. NAGRADU, 500 DINARA: F r a L u j o P l e p e l za »Pokladne običaje« (»Obitelj« 1931. br. 7.)

4. NAGRADU, 20 ROMANA: J o s i p Č o k l i ć za »Svadbene običaje u Rakitovici« (»Obitelj« 1929. br. 38.)

5. NAGRADU, ŠEST SREBRNIH ŽLIČICA: I v o D. B a l e n t o v i ć za »Narodni običaj Apostoli« (»Obitelj« 1930. br. 26.)

Zanimljivo je, da je od natjecatelja stiglo najviše opisa svadbenih običaja, zatim božićnih, uskrsnih i duhovskih, a manje drugih, od kojih su objelodanjeni običaji s prela, ivanjski, vodeničko čegrtalo, hvatanje vukova, u žetvi, u berbi, na Dušni dan, bojna igra, na Cvjetnicu, počasna straža na Božjem grobu, kićenje bunara, na Đurđevo, Apostoli, prigodom gradnje kuće itd. Uredništvo je »Obitelji« ovim natječajem sabralo lijep materijal o narodnim običajima, te je mnogo pridonijelo, da je među našim čitaocima porasla ljubav za narodno blago, koje se krije u narodnim običajima. Od neobjelodanjenih bit će još neki opisi od zgode do zgode i naknadno doneseni.

MEĐU ČITATELJIMA I ČITATELJICAMA

PITANJA.

37. Glasovir. Htjela bih da učim glasovir. Ovdje nemam učitelja, pa sam na to prisiljena sama. Poznam donekle teoriju glazbe. Koja je škola za glasovir najzgodnija? J e l i s a v a.

38. Osamljen. Živim u većem gradu. Plaću imam toliku, da mi jedva nešto ostane, izakako platim stan i hranu. Život izvan obitelji loše djeluje na mene, koji sam odviše melankoličan. Današnje su prilike takve, da na ženidbu ni pomisliti ne mogu. Društvo, koje bi me jedino moglo nešto više zadovoljiti, ne volim, jer je teško doći do iskrena prijatelja. Također ne volim mnogo dolaziti u doticaj s onima, gdje stanujem, pa sam tako odviše osamljen i nezadovoljan. Pomišljam na to, da nađem 3—4 prijatelja, pa da sami nađemo veći stan i živimo u zajedničkom kućanstvu. Da li bi se to isplatilo, i da li bi bar donekle nadomjestilo obiteljski život, za kojim toliko čeznem? Ima li koji drugi način rješenja?

D v a d e s e t s e d m o g o d i š n j i z a b r i n u t i m l a d i ć.

39. Kakvo zvanje? Imam dvanaestgodišnju kćerku. Svršila je osnovnu školu. Nema osobitih želja da se posveti nauku. Visoke škole su onemogućene, a sa nižim se dobiju takva namještenja, koja vrlo malo osiguravaju. Velikih prihoda joj ne mogu ostaviti. Htjela bih da ju što bolje po mogućnosti osiguram. Je li bolje, da izuči kakav zanat, jer su zanatske radnice još danas bolje plaćene i više tražene nego li niže činovnice? Uvijek zahvalna J e d n a m a j k a.

ODGOVORI.

17. Retuširanje. Retuširanje zahtijeva stručnu i dugu praksu. To se vrlo teško dade samo po sebi naučiti i morate se obratiti stručnjaku, jer će inače vaše vrijeme i trud biti uzaludni.

F o t o a m a t e r.

19. Žohari. (D r u g i o d g o v o r.) Uzmite u apoteci za 10 Din Acidum Boricum, rastopite žemlju u mlijeku, pa kad omekša, pospite taj prašak zajedno sa žemljom sitnim šećerom i od te smjese napravite kugljice, pa ih negdje u kuhinji poslije večere stavite. Dobro je to više puta ponoviti, dok svih žohara ne nestane. Morate biti na oprezu, da djeca ili netko drugi od toga što ne uzme, jer je to otrovno. N. N.

Slika na omotu:

RODE SU OPET DOŠLE

Foto Gross, Neudorf

Iz Kodakovog amaterskog natječaja

21. Knjižnica. Knjige se podijele najprije na n a u č n e i b e l e t r i s t i č k e. Ove se poredaju po abecedi prezimena autora, na pr.: A: Anderlić, Andrić, Andrijašević itd., B, C itd. Sva djela istoga pisca dođu zajedno i ako ih ima mnogo, poredaju se po abecednom redu naslova. Poučne knjige podijele se na 10 odjela. U prvi dolaze knjige o p ć e g a s a d r ž a j a (kalendari, leksikoni, časopisi, zbornici i dr.). U drugi f i l o z o f i j a, treći r e l i g i j a, četvrti s o c i o l o g i j a (društvene nauke), onda slijede: j e z i c i, n a u k e o p r i r o d i, p r a k t i č n e n a u k e (medicina, tehnika, trgovačka znanja, gospodarstvo), o u m j e t n o s t i, o k n j i ž e v n o s t i, te p o v i j e s t i z e m l j o p i s. Odjeli se označuju brojevima i to: prvi sa 000, drugi sa 100, treći s 200, četvrti s 300 itd. Kod većih knjižnica dijeli se svaki odjel na 10 pododjela (koji se bilježe 010, 020..., 110, 120 itd.), a kod još većih svaki ovaj na 10 grupa itd. Za manju knjižnicu dovoljno je osnovati 10 temeljnih odjela. U pojedinim odjelima stoje knjige po abecedi prezimena pisaca. Sve se knjige popišu u inventarnu knjigu redom, kako se nabavljaju, a za svaku se ispuni kartica s imenom pisca, naslovom knjige, izdavačem, godinom i mjestom izdanja, te brojem, pod kojim je ubilježena u inventarnu knjigu. Te kartice se poredaju istim redom, kojim su poredane knjige na polici, i to je onda katalog. K n j i ž n i č a r.

Najlakši način namirivanja pretplate »Obitelji«

Jest uplata po Din 30·— svakog četvrtgodišta!

Jer je ovo prvi broj novog četvrtgodišta, priložena mu je čekovna uplatnica, pa molimo gg. pretplatnike, da se njome posluže.

BROJ 14 OBITELJ GOD IV

U ZAGREBU 3 TRAVNJA 1932

TVOJ BLIŽNJI

Napisao M. Riccobaldi del Bava — Preveo Ivo Sumić — Ilustrirao Stj. Macanić

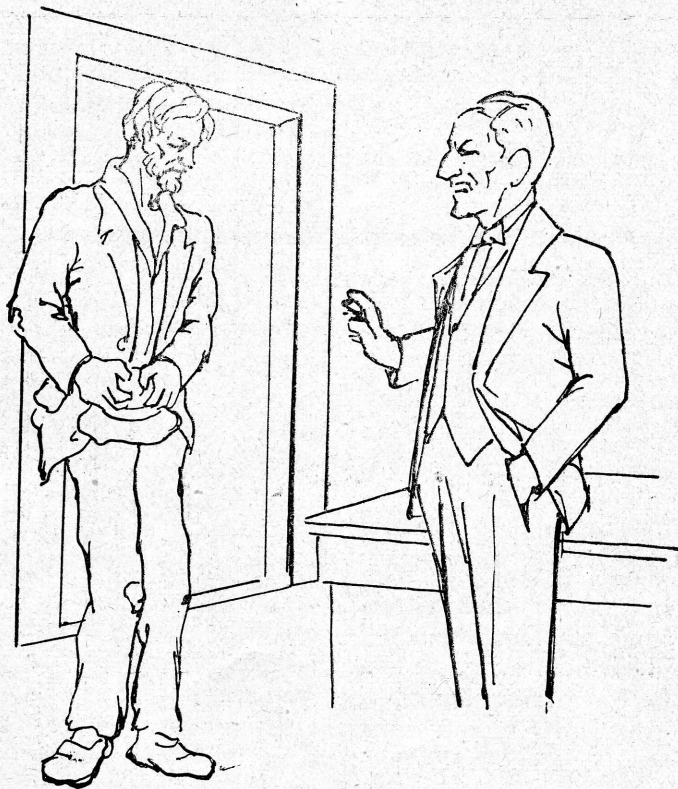
Sad ću vam ispričati jedan primjer, koji se odnosi na jednu od tri kreposti, koje se, jer su od Boga ulite, zovu bogoslovne: to je ljubav, koja je mnogima neprestano na ustima, ali malom broju prožimlje srce. Tako je bilo s propalim barunom Ferrucijem, koji je zaigravši proti udesa sa srećnim nehajem uspio da se podigne iz bijede i da skoči divnim skokom za gospodara jednog poduzeća, jakog u glavnicama i u prihodima. Stoga je zadovoljan s rezultatima, koje pripisuje jedino svojoj oštroumnosti i svojoj odvažnosti.

Ali nije mu dosta, što se obogatio, već hoće da skoči još više, hoće da udovolji svojim tajnim ambicijama u umjetnosti i piše lijepim jezikom, punim živih humanitarnih osjećaja, koji katkada imaju miris Evanđelja.

Danas je baš napisao, ili bolje dovršava jedno predavanje o dobročinstvima iz ljubavi: malo riječi pripravljenih baš za jedno večernje sijelo u kući jedne bogate obitelji, koja mu je povjerila, da prisutne raženže ljubavlju prema bližnjemu. Radi se dakle o ustreptalim riječima za uzvišene stvari. Priča o dobrom Samaritancu, primjeri svetaca, primjeri velikih dobročinitelja čovječanstva prikazani su pravom, uvjerljivom snagom, govorničkom prozom i spjevao je hvalospjev ljubavi.

Barun Ferucci izrađuje završetak i piše gladeći nervozno crnu bradu: »Tko ljubi, bit će ljubljen, tko pomogne, pomoći će mu se. Ako budemo milosrdni s drugima, bit ćemo milosrdni i sami sa sobom . . .«

Najednom začuje kucanje na vratima. Uđe poslužnik i najavi posjet, izgovori ime, na što se naprči nos vrijednog baruna.

„AKO VAM SE NE SVIĐA, NOSITE SE! . . .“

»Maderani! Opet on!« Misli malo, razmišlja, pa reče: »Neka uđe!« I uozbilji se, ukoči se, a na licu mu je titrala prezirljiva superiornost.

Maderani se pokaže. Siromašni i sumorni čovjek, ispaćena lica, ugaslih očiju, odjeven u dronjke, utučen, pregažen od života. U polusjeni se čini, kao da hoda mrtvac.

Barun se namrgodi i odlučuje, da ne će gubiti mnogo riječi. Maderani je tvornički radnik, malo zarađuje, jer je otpušten, tražio je kakav drugi posao i nije dobio; i u tvornici baruna Ferruccija ima privilegiranih, a to su oni smjeli, jaki, koji mogu zadati straha. Tog bijednika ovdje obara dah vjetra. Ima ženu i dva kržljava sinčića, koji umiru od gladi, ali on ne zna i možda ne može nego tužiti se, protestirati, optuživati. Slabić je, eto to je sve. Siromašni, dobri čovjek ne može ni da iznese svoje razloge. Čovjeka spopada turobnost, samo kad ga vidi.

Barun ne voli ove mršave ljude, koji su kao pogrebne voštanice. Hvali se, da je jak, da sve zahvaljuje sam sebi, da posjeduje visoki duh žrtve i odricanja da se zna nametnuti svojim ugledom, svojom odvažnošću. Njegov je karakter kao i njegova osoba: suh, siv, studen.

Maderani je njegova opreka, stoga ga barem ne trpi. Zna, da se često tuži. I to ga podbada. Jedan mu je nadglednik pričao, da je baš jučer Maderani podigao glas, prijetio, kao da će gristi. Gotovo se pobunio. Kad pomisli na to, barun Ferrucci postaje bijesan.

Evo sada opetuje Maderani pred direktorom sve one stvari, koje ga više izazivlju i ljute, nego li pomažu onima, koji trpe. U njegovim riječima podrhtava molitva, ironija, zapuštenost, prita-

jena reakcija, suspregnuta bol. I ne zna niti govoriti. Zbunjuje se, brblja, pobrkava misli.

Usprkos ljubeznim mislima, koje mu padaju na pamet iz napisanoga predavanja, barun nenadano postaje ljut i tvrd. Krupne mu riječi naviru na jezik, obične riječi, koje padaju na dušu bijednog siromaha poput žeravke:

»Ako vam se ne sviđa, nosite se!... Zašto ste ostali? Kad ste ostali, znači, da vam je dobro... Ako ste bolestan, liječite se. Moja tvornica nije bolnica... Ništa, ne ću ništa dati, nemoguće je opterećivati bilancu novim teretima... Kakvo mjesto! Kakvo mjesto! Vi niste znali ostati na onom mjestu! Evo u tom je istina!... Vaše me postupanje ljuti, ja sam gospodar, da radim, što hoću! Oh! i to mi je lijepo! Htjeli biste mi zapovijedati...«

...Za to vrijeme barunova kći u pokrajnjoj sobi prepisuje na stroju ove riječi očeva predavanja: »... i prijazno postupati sa svojim bližnjim, ublaživati patnje onih, koji pate i trpe nepravde, možda ugnjetavanja, pružiti kradomice obol bratske ljubavi, otrti suzu onomu, koji nam je dosadan i neprijateljski raspoložen, svladati pače u tom svetom žaru vlastite osjećaje, pružiti ruku svomu neprijatelju, pomoći svim bijednicima bez razlike, eto najvišeg vrhunca, na koji se možemo popeti ovom uzvišenom ljubavlju, koja pobožanstvuje naše darove iz ljubavi...«

Ruka, koja je napisala te riječi, pruža se gotovo prijeteći prema vratima:

»Nosite se! Ne vičite! Pazite, kako govorite! Ne mogu za vas ništa učiniti!...«

Radnik odlazi poguren gutajući možda gorčinu plača. Barun je nanovo sam i rđave volje. Ne može više da misli na svršetak svoga predavanja. Nervozno staje uz prozor. Vani mrzla i pusta ulica. Zalupiše se vrata, koja se zatvaraju, pokazuje se na trotoaru sjena, zatim lik, lik radnika Maderanija. Ide polako pognute glave. Barunov je pogled uprt u nj, nepomično uprt kao od neke tajne sile, od koje se ne zna osloboditi. I evo s protivne strane dolazi drugi lik, lik starog i mršavog čovjeka. Možda prosjak. Dva se lika susreću. Jedna se ruka pruža. Maderani se zaustavlja, tajnim kretom pruža obol ljubavi, koji izvire iz vjere i srca. On, tako siromašan, tako sam, tako potlačen, daje milostinju bližnjemu, koji traži pomoć.

Barun Ferrucci pokunji glavu; preko njegova se lica nenadno prevuče neobičan izražaj. Malo je prije vlastitom rukom napisao: »Svećenik i levita ne obazriješe se na ranjenog i iskrvavljenog Hebrejca, koji ležaše nasred puta; ali dobri Samaritanac, onaj, koji za Židove bijaše nevjernik, izdajica, mrži nego pogani, pomaže ga, krijepi ga, svojom ga brigom vraća životu.«

Gorki smiješak zgrči barunove usne. Nenadno se zastidi isporedivši, što je napisao i što je vidio; kao da se u njemu nešto buni. Večeras ne će govoriti. Događaj ga je bez sumnje uzbunio. Svijetlo dana mu se čini nesmiljeno kao kazna.

Tromim se korakom vraća pisaćem stolu i ostaje zamišljen. Diže pogled; sa zida sučelice njemu čini mu se da ga promatra i opominje Kristova slika. Skoči nenadano, pograbi telefon, zove direktora tvornice:

»Halo! Primite onu molbu Maderanija, dajte mu mjesto, koje želi, i platite mu tjedan unaprijed!«

Ali večeras ne će govoriti. Ili ne, baš će govoriti: sada osjeća, da može govoriti uz odobravanje svoje savjesti.

Na veseli žamor okrene glavu. Njegova kći nahrupi u sobu sa živahnom veselošću. Dovršila je sada s prepisivanjem jednog dijela predavanja i čita naglas zadnje riječi koje je barun napisao: »Nema veće nagrade od blagoslova nesretnika, kojemu smo pomogli, od rada na usavršavanju svoje duše, od radosti, što smo utrli suzu, od svetog ponosa, što možemo biti dionici onog duhovnog svijetla punog ljubavi, što obasjava one, koji čine dobro!«

PROLJEĆE JE ZAKASNILO, PA SE I POLJA KASNIJE OBRAĐUJU...

Svatovsko darivanje kolu djevojaka i snaša

Narodni običaj iz Slavonije

Uskrs je prošao. Bit će opet svatova i svatovskoga veselja po mnogim hrvatskim selima. Oživjet će opet svatovski narodni običaji, gdje ih još nije posve nestalo. A ne bi ih smjelo nestati. Narodni običaji jesu narodno blago, koje valja čuvati kao i svako drugo blago. Stanovnici sela Cernika u Slavoniji čuvaju tako jedan zanimljiv narodni običaj svatovski, koji evo donosimo ovdje u čast sviju onih svatova, koji će se ovih nedjelja slaviti.

Već dva tri dana prije svadbe dogovore bliže susjede one kuće, iz koje je mladoženja, i to obično djevojke ili mlade snaše, kako će dočekati svatove. Kad svatovi odu u crkvu, one su sve već na okupu i čekaju, dok se budu vraćali natrag iz crkve u kuću mladoženje, pa kad su već blizu kuće, uhvate se u kolo, a u sredinu kola postave jednu malu djevojčicu, koja drži tanjur. Djevojke i snaše počnu tada u kolu pjevati:

Evo nam idu svatovi, vode nam mladu djeveri.
Pružila se zlatna žica od vedrog neba.
To ne bila zlatna žica od vedrog neba,
Već to bila lijepa Maca od dobrog roda,
Savila se lijepom Ivi za bijela njedra.
Zaigrao konj zelenko pod đuvegijom,
Vija mu se gruda smilja konju za grivom.
Daruj kolo, mlađi kume, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, mlada kumo, adet ti jo to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, stari svate, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, staro-svatec, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, đuvegija, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, mlada snašo, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, djeverovi, adet vam je to,
Ako neć'te darovati, sramota je to.
Daruj kolo, engebule, adet vam je to,
Ako neć'te darovati, sramota je to.
Daruj kolo, kuharice, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, kućni gazda, adet ti je to,
Ako nećeš darovati, sramota je to.
Daruj kolo, svi svatovi, adet vam je to,
Ako neć'te darovati, sramota je to.
Oj djevere, mlad djevere, bacaj jabuku.

Tada prvi djever baci jabuku preko krova kuće mladoženje, u koju je prije utisnuo novaca, a djeca onda gledaju, kuda će ta jabuka pasti, pa tko je nađe, bude mu onaj novac. Međutim svaki od svatova, koliko koji hoće, dade novaca u tanjur onoj djevojčici, koja je usred kola, pa nakon svršetka kola djevojke i snaše, koje su pjevale, taj novac podijele među sobom. Svatovi odu u kuću, a djevojke i snaše se lijepo raziđu svojim kućama.

Za natječaj narodnih običaja br. 60.)

PROLJEĆE

ROMAN JEDNE OBITELJI
Norveški napisala Sigrid Undset
Prevodi Kruno Krstić (NASTAVAK.)

Dosadašnji sadržaj: Glavni junak romana Torkild Wegner odrastao je od malena s Rozom Christiansen. Torkild je bio sin nesretne obitelji, otac i mati su mu dugo živjeli rastavljeni, jer je otac pošao krivim putem za drugom ženskom, a mati se predala kokainizmu te je na koncu počinila samoubojstvo. U takvim je prilikama mladi Torkild u Rozinoj majci nalazio svoju drugu majku. A kad je Rozina majka umrla, razvila se u Torkildu snažna ljubav prema Rozi. No Roza otvoreno priznaje Torkildu, da ga ona ljubi samo kao drugarica i da čeka nekoga drugoga, tko bi u njoj pobudio onu pravu ljubav, koja vodi do braka. Torkild to prima sa samoprijegorom. Katkad mu se učini opasnim takmacem rođeni brat Axel, s kojim je od mladosti živio rastavljen i prema kojem ćuti neki neprijateljski osjećaj. Njegova sestra Doris je tip lakoumne gradske djevojke. Torkild i Roza sastaju se redovito na razgovore, šetnje, izlete, skijanja, te duševni odnos, koji se među njima razvija, postaje sve zanimljiviji.

VI.

Torkild se zaustavio na ledu i ponešto nestrpljivo čekao Rozu. Danas joj na novom snijegu uspjelo da prijeđe preko valovitih brežuljaka, ali je zacijelo u posljednjoj uvali pala.

Jurila je u oblaku snijega među jelama i zaustavljala štapom, kolikogod je mogla. Preko prve uvale projurila je kao ptica, nad drugom se nagnula naprijed i mahala rukama, a sada ... sad je sigurno zabola nos u snijeg ... ne ... snašla se.

»Sada bar možeš reći, da si svladala Tryvanske strmine,« reče Torkild.

»Dä, ali to je prvi i posljednji put,« odgovori zlovoljno Roza.

»Ne treba da odmah koješta misliš. Ti padaš zato, jer cijelo vrijeme misliš: nä, sad ću pasti. I onda neprestano jašiš na štapu kao ...«

»Dä,« reče poslušno Roza. Kad su bili na skijanju, ona je na sve, što je Torkild rekao, spremno odgovarala »da« i veselo padala zbog svake i najmanje sitnice.

Udariše preko vode.

»Idi iza mene,« reče Torkild, »tako je bolje.«

»Radije ću ići uza te. Tako je lijepo gledati u novi čisti snijeg.«

»Dä, da, samo da se ne umoriš; znaš, tebi baš nije lako da juriš po ovom snijegu.«

Jurili su šutke dalje uprijevši čvrsto oči u vrhove skija, koje su parale duboki i mekani novi snijeg. Štapovi su upadali u netaknutu bijelu ravnicu i na svakom koraku vitlali u zrak male pahuljice. Čitav dan je padao gusti snijeg, a nebo je nad njima još i sad visjelo tmurno i teško kao olovo. Glavice bregova oko njih bile su sive kao magla od goleme množine snijega, koji je svojom težinom pritiskao stabla.

Činilo se, da prije njih nije nitko prešao preko leda; bar u posljednjih nekoliko sati. Nije bilo vidjeti ni žive duše, osim dviju malih crnih silhueta, koje su brzo projurile na drugu obalu i nestale u šumi.

»Što misliš, jesu li to bili Lund i Helsing?« upita Roza.

»Ne; mislim, da su to Kjendlijevi. Ostali će svakako doći s Betzi i Aagotom. A oni idu uvijek preko Frogner livade.«

Opet su Roza i Torkild neko vrijeme šutke jurili. Bio je konac travnja, nedjelja popodne, a vrijeme je još bilo takvo, da snijeg nije prianjao uz skije. U dubini šume savijale su se nad krčevinama male breze s duboko u snijeg ukopanim krošnjama. S jela se svaki čas trunilo inje i posipalo ih.

Naglo se spuštao mrak. Kad su njih dvoje prispjeli na vrh, mogli su da razaberu jezero još samo kao malu, okruglu i svijetlu mrlju u svijetlosivoj pomrčini. U kolibi nije bilo svijetla. Po svoj prilici bili su oni prvi.

Kad je Torkild otvorio vrata, udario im je iz tamne izbe u lice oštar leden dah. On zapali svjetiljku na zidu i naloži vatru na ognjištu.

»Vraže, zar ostali nisu mogli da dođu? ... Zima je kao u ledenici, a ti si mokra.«

»Ne smeta ništa, Torkilde.«

»Ali doskora će biti bolje,« utješi je on. »Sjedni gore na ognjište i izuj cipele, dok ja donesem vode.«

Kad se povratio, počela je ona da vadi stvari iz torbe. On uze ibrik za kavu i tavu.

»Opet sniježi. Možemo ovdje kuhati, pa ne ću morati da naložim štednjak. Ili da radije pričekamo, dok drugi ne prispiju?«

»Ne, zašto? ... Može se desiti, da uopće ne dođu,« reče ona nakon kratke stanke.

Torkild je to isto pomislio te upita:

»Ne bi li ti bilo neugodno?«

»Ne,« odgovori naglo Roza i pocrvenje. A zatim, da odvrati razgovor na drugu stranu, reče: »Mogu li da ti što pomognem?«

»Ispeci, molim te, kotlete, a ja ću dotle prostrti sto. Možemo primaknuti sto k ognjištu i ovdje jesti, je li?«

Torkild je donio iz kuhinje tanjure i šalice te prostirao sto, a Roza je spremala jelo. Tä glupo je, da se čovjek radi toga uznemiruje ... što ima zla u tome, da ona i Torkild ostanu ovdje sami preko noći? Ako ostali ni ujutro ne prispiju, bit će vrlo ugodno. U svakom slučaju željela je, da ne vide gospođicu Helsing ... nju nije nikako mogla da podnese.

Ali razgovor nije baš tako ugodno tekao. Torkild se zamislio, a Rozi nije išlo od ruke da podržava ravnodušan razgovor o kojekakvim sitnicama. Kad su povečerali i pospremili sto, sjedili su nijemo i pušeći gledali u vatru na ognjištu.

Odjednom upita Torkild:

»Nisi li ti dvanaestog studenoga došla u Kristijaniju?«

»Da,« odgovori tiho Roza. Gledala je u zemlju i dodala: »I ja sam baš o tome mislila.«

»Ne, ne; ne smiješ misliti, da bih ja htio da izrabim situaciju. Ne ću da sada o tome govorim.«

»Zašto ne?« Roza ga nije gledala. »Već je tomu šest mjeseci. Bolje je, da o tome razgovaramo, kad već oboje na to mislimo. Ja sam do zaključka došla, da onaj put nije bilo od mene lijepo, što sam na to pristala. Ja sam sve od tebe primila . . . prijateljstvo i drugarstvo . . . Da nije tebe, bila bih ovdje u gradu strašno osamljena . . . bilo bi mi strašno bez tebe. Ali to nije ravnopravna igra. Ja sam zadovoljna onim, što imam, i ne želim nikakve promjene, a ti . . .«

»Ne, Rozo, onaj put si sasvim dobro učinila. Ta ti dobro znaš, da se ja radujem svakom času, kad te vidim, kad mogu da budem s tobom. Ti vrlo dobro znaš, da sam sretan, što večeras mogu da budem s tobom — premda se ne mogu oteti misli, da bi ova večer mogla biti tisuću puta ljepša . . . Zaboga, Rozo . . . ta mi se ne možemo rastati . . . ti ni sama ne vjeruješ, da bi mi mogli otići svako na svoju stranu i otuđiti se jedno drugome . . . nakon svega onoga, što smo zajedno proživjeli . . . samo zato, jer ja kažem, da te ljubim, a ti odgovaraš, da me ne ljubiš. Bog mi je svjedok, da te ljubim i da bi te htio nazvati svo-

jom. Ne zaboravi, da velik dio tvoga života odavna pripada meni i da sam ja sav tvoj. Nas veže veza, koju nitko ne može prekinuti. Ne bi li ti čak i onda, kad bi se za drugoga udala, osjećala, da u tebi ima nešto, što je moje ... i da me ne možeš izbrisati iz svog života ... Rozo?«

Roza je odjednom teško uzdahnula. Podigla je glavu i promatrala ga jedan tren čudnovato zbunjenim pogledom:

»Torkilde!« Njen je glas zvučao nekom suzdržanom žestinom. »Ja ipak mislim ... ma kako bilo veliko sve to, o čemu ti govoriš, što nas veže, ja ipak držim, da bi mogao doći dan, koji bi sve to izbrisao iz mog života.«

Ona je otklonila glavu, a ruke su joj čvrsto prihvatile naslon stolca.

»To je baš ono, što me tako razdražuje, Torkilde. Ja osjećam, da bi se to moglo desiti i ja ž e l i m, da se to desi. Ja č e z n e m za tim!«

Oboje su šutke sjedili. Cjepanice su na vatri pucketale i kad bi se pougljenjeno drvo raspalo, čuo bi se tih šuštaj. Nisu se gledali, ali kad se Torkild prignuo da potakne vatru, zagledala se Roza u njegovo lice. Usta su mu bila čvrsto zatvorena, na lice su padale tamne sjene trepavica ... bio je zbilja lijep. Odjednom ona lagano progovori:

»Ja nisam kriva, Torkilde. Ja sam dosadila sama sebi, dosadilo mi je da budem uvijek samo s tobom. Kad bih sada pristupila k tebi i dopustila ti, da me ljubiš i grliš, kad bih te molila, da me uzmeš u svoj naručaj,« — ona zaokruži rukom oko sebe — »nešto bi nas dijelilo, kao da je oko mene neka ljuska. Taj osjećaj je strašan ... a ti ne možeš da me istrgneš iz mene same. Ali ja se ne mogu odreći želje, da dođe netko, koji će to moći.«

Torkild se okrenu k njoj:

»Što bilo da bilo, Rozo ... ja te ljubim. I nikada ne ću poželjeti, da bude drugačije.«

Torkild je ležao budan i nemiran u krevetu. Ona je sigurno već odavna čvrsto spavala dolje u svojoj sobici.

On je rekao istinu. On se v e s e l i o svakom času, koji je mogao provesti u njenoj blizini. Njihov sadanji odnošaj bio je istina bolji nego nikakav, ali on ga je zapravo uvijek smatrao samo privremenim. Ni na čas nije on ozbiljno posumnjao, da će je konačno predobiti, iako je dopuštao mogućnost, da dođe netko drugi. Sada, ove noći, pojavio se po prvi put u njemu strah, da bi je doista mogao izgubiti. Znao je, da toga ne bi mogao podnijeti, te je osjećao, da bi mogao sve, ama sve učiniti, samo da je dobije. Sva su mu se sredstva činila dopuštenima.

Dok je mislio, da ona ne zna, što je ljubav, mogao je čekati, čekati kao lojalan, vjeran prijatelj iz mladosti. On je u njoj još uvijek gledao dijete iz tihih sobica gospođe Wegner, djevojčicu, koja se igrala na jednom dijelku obale života, skupljala ono, što je more nanosilo, promatrala sve ispitljivim, budnim očima te sređivala i čuvala u svojoj duši. Ali on je mislio, da je ona mirna, da se u njoj nije probudila želja, da živi svojim vlastitim životom. Kad se ta želja probudi, onda će on biti tu.

Ali ona je znala za ono burno, što gradi i ruši ... znala je, što je ljubav. Njegovo nesretno djetinjstvo preobratila je ljubav u slatku priču. Roza je tražila, da joj ljubav stvori novi svijet. A ona je i morala da to traži. Svoje djetinjstvo provela je kao cvijet pod staklom. Svoju mladost gubila je u radu, koji joj je napinjao živce, ali nije oslobađao njene energije. Nije joj bilo dopušteno da radi onaj posao, u koji bi uložila svoje tijelo i svoj um. Postojalo je još samo nešto, što ju je ispunjalo sviješću, da živi — da živi svakom žilicom, svakim dijelkom svoga bića. Sva je njena energija bila sapeta i upravljena prema jednom cilju, za koji se isplatilo sve žrtvovati i koji je svaki njen osjećaj pojačavao do skrajnjih granica.

Ona je čeznula. Čeznula je, da ode od njega, koji je uvijek pripadao njenom životu, onom malom tihom životu, koji nije nikada u njoj budio ono mlado, novo, neistrošeno. Jednog će je dana možda ta čežnja prevladati ... spopast će je vrtoglavica, u kojoj će se njene hladne jasne oči pomutiti i tada će biti najbolji onaj, koji prvi dođe. Ili će joj možda dojaditi ta njena vlastita čežnja, koja nikada ne nalazi svoga cilja, i onda će se ona ... umorna ... predati njemu ...

A možda će je on i iznenada osvojiti. Da, on je vrlo dobro znao, da bi se to moglo desiti. Nema sumnje, da je igra među njima bila ozbiljna i odlučna. On nije znao, da li igra pošteno. Ona je pošteno igrala; njeno je povjerenje prema njemu bilo neograničeno. Rekla je, da je spremna žrtvovati sve, sve, što je među njima postojalo, za onoga, koga još nije poznavala. On ... on je znao samo to, da će pokušati, da je zatvori u njen mali svijet i da je uzme onoga časa, kada je izmori njena čežnja.

Nije mogao više da o tome misli. Bit će bolje, ako siđe i uzme kakvu knjigu; imao je ovdje nekoliko knjiga, jer su posljednjih nedjelja sada u proljeće on i Helsing bili sami u kolibi.

Ali kad se s knjigom povratio gore u sobu, bilo mu je vrlo hladno, te nije mogao da čita. Zamotao se u pokrivač i pokušao da zaspi.

(Nastavit će se.)

MANJOLIJE

UKRASI NAŠIH PARKOVA
Napisao Stjepan Gotvald

Zvjezdolika manjolija (Magnolia stellata) je u punom cvatu upravo veličanstven i neusporediv cvatući grm. Pravi je ponos vrtlara, a najranije cvate među krasnim odlikama manjolija. Zvjezdolika manjolija potječe iz Japana, gdje uspijeva kao visoko grmoliko stablo. U našim je krajevima dosta rijetka, iako je već krajem XIX. stoljeća prenesena u Evropu, gdje raste grmoliko, od $1\frac{1}{2}$ do 3 m visoko. Lako podnosi našu zimu. Cvate u travnju, poput snijega bijelim zvijezdi sličnim cvjetovima, od kojih je cijeli grm bijel, jer ih ima vrlo mnogo. Čim ocvate, protjeraju ovalni, 10 cm dugi listovi.

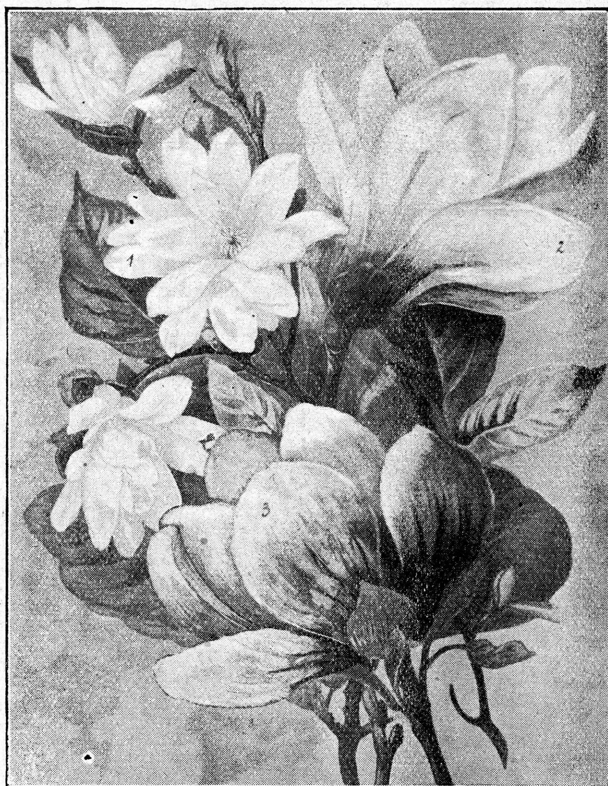
Lijeraste manjolije. Ove manjolije cvatu cvjetovima, koji su okrenuti prema gore, a posve su slični cvjetovima liljana. Ima ih više vrsti. Julan manjolija potječe iz Kine i Japana i već je prije 100 godina prenesena u Evropu. Tu uzraste i do 6 m visoki grm. Viđa se i kod nas u privatnim i javnim nasadima, gdje se ističe svojim piramidalnim oblikom i krasnim cvjetovima, među ukrasnim biljkama. Listovi julan manjolije su jajoliki, do 16 cm dugi i dosta debeli, pa je zato njen grm dosta gust. Od nje i od manjolije obovata su uzgojeni lijepi bastardi i to: manjolija sonlangeana i manjolija leneana. Manjolija sonlangeana cvate velikim cvjetovima, koji dolaze zajedno s listovima. Latice su iznutra bijele, a izvana tamno ružičaste, dok su latice manjolije leneana tamno crvene.

Također je lijepa ukrasna biljka i manjolija obovata, ali su joj cvjetovi nešto manji. Sve te manjolije cvatu u travnju i svibnju, te tako spadaju među ranije ukrase naših parkova. Kako su te biljke grmovi u obliku piramide, a cvjetovi su veliki i okrenuti prema gore, to nas one u punom cvatu sjećaju na kandelabar sa stotinama žarulja.

Od vazda zelenih vrsta je osobito lijepa manjolija grandiflora, no ona je osjetljiva na zimu, pa dolazi u obzir samo u našim južnijim krajevima sa blažom klimom.

Manjolije se osobito lijepo ističu, ako ih zasadimo usred zelenih travnika. Uspijevaju na svakom tlu, no najradije imaju nešto vlažno, glinenasto tlo izmiješano humusom i na zaklonjenom mjestu.

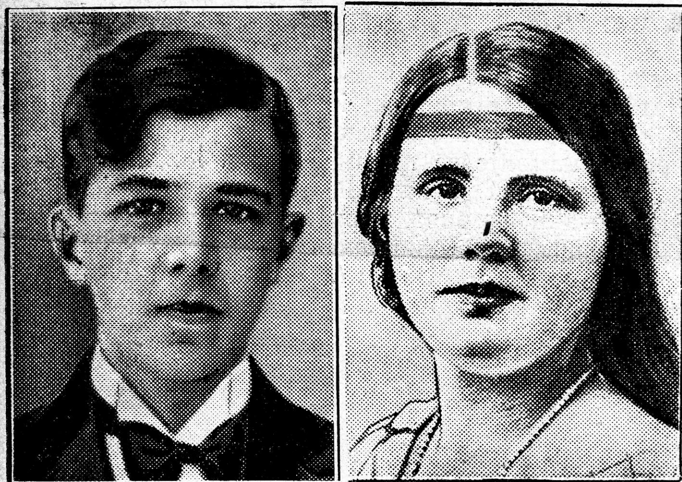
Manjolije se vrlo lako umnožavaju položnicama (grebenicama) jednogodišnjih grančica, jer se starije grančice istom za 2 do 3 godine zakorijene. Mogu se umnožiti i sijanjem, ali se te biljke moraju onda oplemeniti kalamljenjem (cijepiti). Manjolije se mogu umnažati i zamatanjem. Na stablu se na jednogodišnjoj grančici skine kora tik do pupa. Napravi se smjesa od pijeska, humusa i usitnjene mahovine i namijesi sa vodom. Sada se to mjesto, gdje smo skinuli koru, namaže tom smjesom i ovije mahovinom i

1. ZVJEZDOLIKA MANJOLIJA — 2. MANJOLIJA SONLANGEANA — 3. MANJOLIJA LENEANA

likom poveže. Kroz ljeto treba tu malovinu 3 do 4 puta dnevno namočiti. Kada se stvori kolus (nova kora), onda se ta grančica odreže od stabla i zasadi u rahlu zemlju, gdje će onda dalje rasti.

Manjolije su vrlo zgodne za umjetno tjeranje, da prije cvatu. U tu svrhu se one uzgajaju u čabrima (kablima). Polovinom siječnja se te biljke unose u staklenike sa 6 do 8° C. Tu će one za lijepih sunčanih dana brzo procvasti. Za umjetno tjeranje je najzgodnija zvjezdolika manjolija.

ZARUKE NIZOZEMSKE NASLJEDNICE PRIJESTOLJA
Nizozemska je jedina država u Evropi, kojoj je na čelu kao suveren kraljica Sadašnju će kraljicu Vilhelminu naslijediti na prijestolju njezina kći princesa Julijana. Pronose se vijesti, da će se nizozemska nasljednica prijestolja princesa Julijana doskora zaručiti s princom Bertilom, sinom švedskoga nasljednika prijestolja

DUVANJSKA SPOMEN-BAZILIKA
sagrađena po nacrtu arhitekta prof. Podhorskoga

Slavnom američkom avijatičaru Lin

Upravo pred mjesec dana dogodio se u Americi, zemlji vječnih senzacija, jeziv događaj, koji je odjeknuo cijelim svijetom i na koji su zadrhtali svi ocevi i majke male djece. Američki avijatičar Charles Lindbergh postao je slavan po tom, što je prije nekoliko godina prvi aeroplanom preletio Atlantski ocean iz Amerike u Evropu te otvorio novu eru u saobraćaju između ta dva najvažnija kontinenta svijeta. A ta slava donijela mu je i bogatstvo. Oženio se kćerkom američkoga poslanika u Meksiku, te je sa svojom mladom ženom

često letio u
umalo da nis
slovljen je lij
mjeseci. Ta n
čkoj javnosti
vlastitoj vili u
dok je pred
udarac: 1. ož
uvukli nepozn
valo Lindber
me, ne zna

ZAŠTO

SE

NE JAVITE

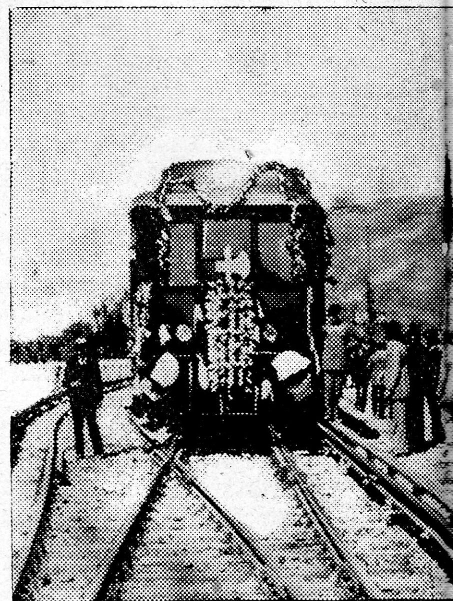
I VI

ZA

POHOD

U

IRSKU?

ELEKTRIČNA ŽELJEZNICA
JE DOŽIVJELA NEDAVNO
PODZEMNI S
Slika prikazuje prvi električni vl
gradske željeznic

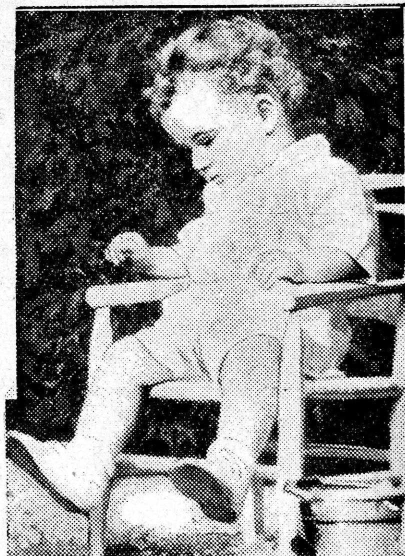
Spomen-bazilika hrvatskoga kr

Kada je godine 1925. slavljen jubilej tisuće godišnjice hrvatskoga kraljevstva, bilo je opće natjecanje cijele hrvatske javnosti, kako da se taj rijetki jubilej što dostojnije uzveliča. Izdavane su spomen-knjige (Jeronimsko Književno Društvo izdalo je tada Deželićev roman »Hrvatske slave sjai« o prvom hrvatskom kralju Tomislavu), priređivane narodne svečanosti, kongres, sletovi, hrvatski su biskupi izdali posebnu okružnicu, Nj. Veličanstva Kralj i Kraljica pohodili su tom prilikom Zagreb, postavljane su spomen-ploče na crkvama, izrađivane plakete, u Zagrebu je podignuta spomen-mogila, trgovi i ulice hrvatskih gradova i sela prozvani su imenom kralja Tomislava itd. No najveličanstveniji spomenik u čast prvoga hrvatskoga kralja trebalo je podići na mjestu, uz koje predaja veže samo krunisanje kralja Tomislava. Tim historijskim mjestom se općenito drži Duvanjsko polje u Hercegovini. Zato je odlučeno, da se u mjestu Duvnu, koje je na spomen tisuće godišnjice hrvatskoga kraljevstva

prozvano Tom
čanstvena spom
bude kao vječn
čast i slavu, ko
vio osnutkom
divne zamisli
nik o. Čuić, fr
jele naše javno
jao je za nju sre
gdje je osnova
bor u tu svrhu,
gradu, da su iz
godišnjice hrvat
i sada još u p
dio potrebnoga
ska bazilika iz
đevina po na
Sad još treba
daj. Kupujte h
marke tisuće g
ljevstva, da se
tog uzvišenog
što prije doživi
zilike, tog velik

dberghu ugrabili su nepoznati otmičari dijete

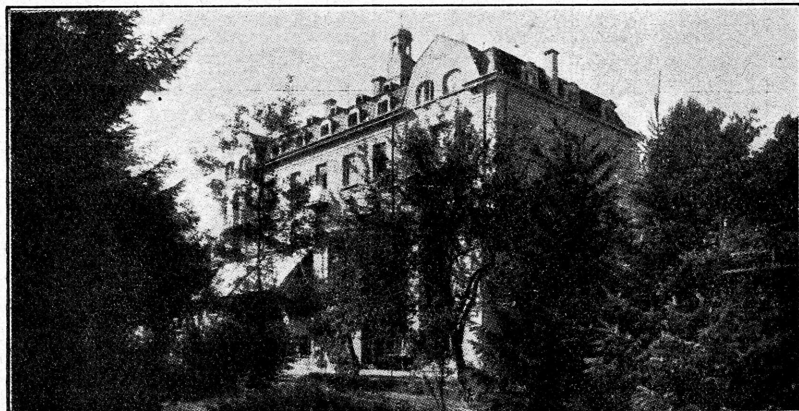
svome avijonu, a jednom zgodom oboje stradali. Njihov brak blago- pim sinčićem, kojemu sada ima 20 ada sretna obitelj u cijeloj ameri- popularnoga Lindbergha živjela je u Lambertville bezbrižno i zadovoljno, mjesec dana nije zadesio nenadani ka su se između 7 i 10 sati uveče ti zlikovci u sobu, u kojoj je spa- ovo dijete, ugrabili ga i otišli s nji- kuda. Možete zamisliti zaprepa- štenje mladih roditelja, kad su te večeri ušli u sobu svoga mezimčeta i našli njegov krevet prazan. Zlikovci su se uspeli po ljestvama do prozora te kroz prozor ušli i otišli iščeznuvši u tamnu noć. Ostavili su samo malu ceduljicu s nekoliko riječi, kojima traže od Lindbergha 50.000 dolara (2,800.000 dinara) otkupnine za dijete. Policija se dala u potragu za otmičarima: Uzalud. Lindbergh je objavio, da je spreman dati zatraženu svotu, stavio se u vezu s podzemnim američkim svijetom, ali sve nije pomoglo. Ugrabljenoga djeteta nema sve do danas. Mlada mati je od te nesreće živčano stradala, a slavni otac je očajan. Preko pol mjeseca pisale su sve svjetske novine o tom zagonetnom događaju, a sad su zašutjele. Lindbergh je primio nekoliko pisama i vijesti od nepoznatih osoba, kako se ne treba bojati za sina, ali sve te vijesti su unijele još veću zabunu u to pitanje i povećale strah roditelja. Dalje se ništa ne zna nego samo to, da je dijete netragom nestalo, i tko zna, hoće li ikada biti vraćeno svojim roditeljima, koji bi sve, što imadu, dali za ljubljeno svoje dijete.

LINDBERGHOVO UGRABLJENO DIJETE

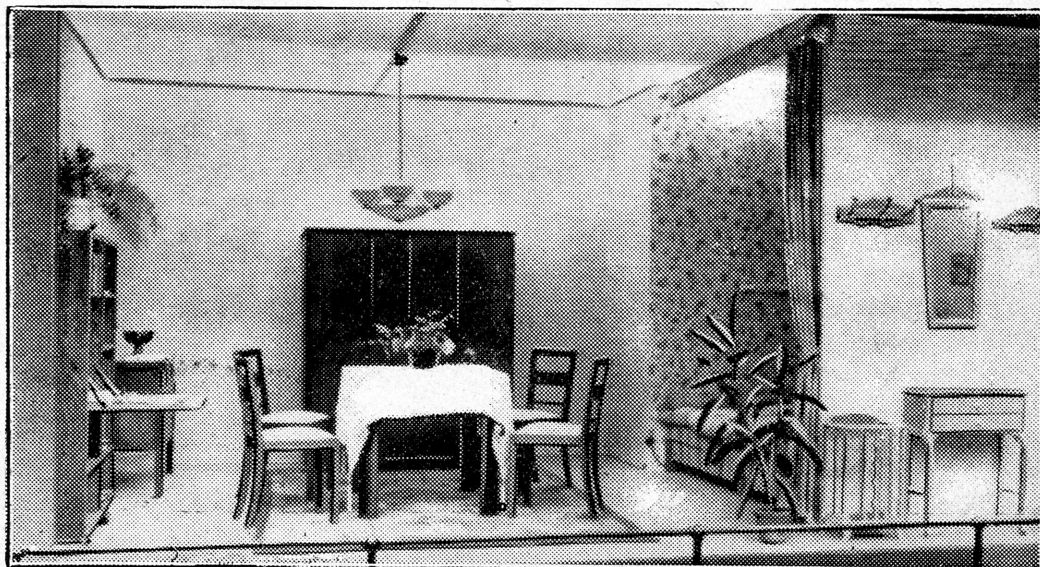
U NAPULJU KOJA KATASTROFALAN KOB prigodom otvorenja 925.

IVANOVE TOPLICE U LUŽICI
o kojima je „Obitelj“ pisala u prošlom broju

alja Tomislava

lav-gradom, podigne veli- n-bazilika. Ta crkva ima da i hvalospjev Bogu za onu ju je hrvatski narod doži- hrvatskoga kraljevstva. Te rihvatio se duvanjski žup- njevac, da je uz pomoć ci- sti provede u djelo. Zagri- dište hrvatsko grad Zagreb, n Centralni Duvanjski Od- izradio je od vlade u Beo- zdane spomen-marke tisuće skoga kraljevstva, koje su metu, sabran je tako velik kapitala, i danas je duvanj- a gotova. Divna je to gra- u arhitekta Podhorskoga. edstava za unutrašnji ure- rvatski rodoljubi, spomen- godišnjice hrvatskoga kra- tako pomogne dovršenje djela, pa da po mogućnosti mo i posvetu duvanjske ba- og narodnog svetišta!

NAMJEŠTAJ STANA OD JEDNE SOBE ZA 7000 DINARA
s izložbe namještaja i uređaja stanova u Berlinu otvorene sredinom ožujka

RUČNI RAD

OVRATNIK IZ ČIPAKA OD VUNE.

Najnovija moda donosi čipke iz tanke vune kao ukras težim haljinama. Čipke možemo raditi u jednoj boji ili u dvije, na primjer: bijele čipke sa obrubom u boji haljine, crvenim, svijetlo modrim, zelenim, smeđim, crnim i t. d. Ili čipke ružičaste sa crnim rubom, zelene sa bijelim rubom i t. d. Mogu se uzeti razne kombinacije boja, koje odgovaraju boji haljine. Za čipke treba oko 12 gr. tanke vune i kvačkalica br. 16.

Počnemo sa lančićem od 150 očica, zatim dodamo 2 očice za okrenuti. Tada radimo 9 redova niske stupiće sa dodavanjem po 5 stupića u svakom redu. Na te stupiće radimo po 3 reda mrežicu, tako da kvačkamo 3 očice u vis, jedan niski stupić, 3 u vis i t. d. Zatim slijedi 3 reda niskih stupića, 5 redova mrežice sa 5 očica u vis i niskim stupićem. Sa vunom druge boje radimo lukove od 6 očica u vis, a u posljednjem redu u svaki luk učinimo po 6 niskih stupića.

Privjesak ovratniku počnemo raditi na 60 očica i kvačkamo 5 redova sa 3 očice u vis, 9 redova sa 4 u vis, 8 redova sa 5 u vis, 9 redova sa 6 u vis, a rub također sa lukovima od 6 očica u drugoj boji. Taj rub mora biti na tri strane privjeska. Oko posljednjih lukova pletemo po 6 niskih stupića.

Tako dobijemo privjesak, koji se sam slaže u zgodne nabore. I. M.

GIMNASTIKA

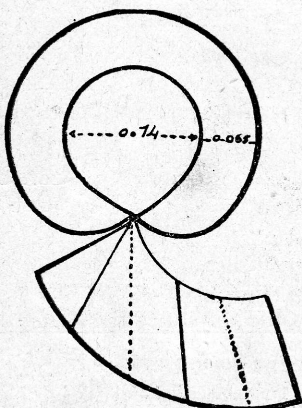
VJEŽBE ZA BOKOVE.

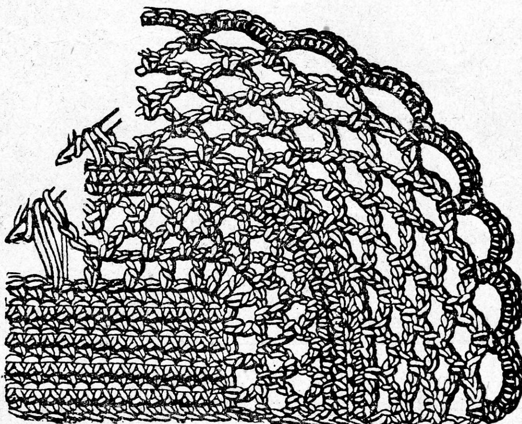
1. Obje ruke dignemo na zatiljak i zakvačimo prste, duboko udahnemo, desni bok potisnemo prema vani.
2. Sagnemo se preko lijevoga boka i u isto vrijeme izdahnemo uzduh. Trbuh mora biti uvučen.
3. Uspravimo se, udahnemo.
4. Potisnemo lijevi bok prema vani, izdahnemo i sagnemo se preko desnoga boka.

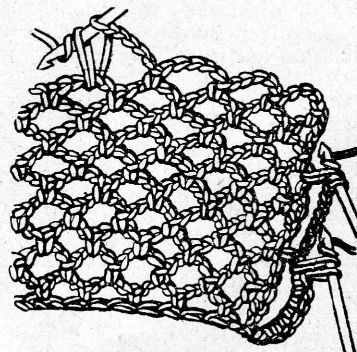
VJEŽBE TRUPA.

1. Ruke stavimo za zatiljak i zakvačimo prste, ili ih dignemo u vis. Desnu nogu pružimo strance i prstima se dotičemo zemlje. Težina tijela je na lijevoj nozi. Duboko udahnemo.
2. Dignemo lijevu ruku sa čitavom lijevom stranom prsiju i nagnemo nešto na desno, izdahnemo. Tako nastane mali nagib na desno, čemu se mora u desnom boku opirati.
3. Ispravimo se i činimo iste kretnje na drugu stranu.

Kad ovu vježbu naučimo lako izvoditi, onda ju možemo malo otešćati time, što onu nogu na kojoj se sagibamo uzdignemo isprva malo, a kasnije više. Istu vježbu možemo izvoditi klečeći. Najprije stavimo ruke na zatiljak, hodamo po prstima i duboko udahnemo. Zatim izdahnemo i spustimo se najedamput na oba koljena. Desnu nogu pružimo strance, tako da je u koljenu spružena, i izvodimo istu vježbu kao stojeći. N. M.

KUĆANSTVO

KLILO U VRTU.

Početkom proljeća nastaju radovi u vrtu, a jedan od prvih radova treba da je pravljenje klila. Na našim je domaćicama, da se o tom pobrinu na vrijeme. Treba da imaju na umu, na koji će način doći do ranog rasada kupusa, kelja, karfiola, salate, rajčica, paprike i t. d.

U gradovima je lako kupiti rasad, ali po manjim mjestima to nije moguće. Nadalje za kupnju rasada treba dosta para, a ipak ne znaš zapravo, što kupuješ, te da ne ćeš kupiti »rog za svijeću«.

Mnoge naše domaćice siju sjeme u sandučiće, lonce i drugo staro posuđe, ali to je dosta mučna rabota. Treba naime te posude držati u toplom, dok sjeme isklija. Poslije za lijepa i topla sunčana dana moraju se posude iznašati na sunce, a čim malo zahladi, pa i pred večer opet unašati, ili ih nečim pokriti. A ako se to zaboravi samo jedne noći, rasad može pozepsti, pa eto ti belaja.

Tko nema svog vlastitog sjemena, taj neka ga sebi nabavi, ali samo od vrsnih i poznatih vrtlara, koji im jamče za valjanost vrste i za klicavost.

Svakako je bolje i zgodnije, da mi sebi priredimo klilo na vrtu. Ta eno nam primjera kod naših domaćih vrtlara i kod Bugara. Oni to čine, jer znadu, da se rano povrće bolje plaća od poznog, te da se pravljenje klila veoma dobro isplaćuje.

Klilo se može napraviti podzemno i nadzemno. Ono u zemlji toplije je od nadzemnog. Nadzemno se pravi na podvodnom zemljištu, no svako mora biti na sunčanom i od sjevernih vjetrova zaklonjenom mjestu. Treba da je obrnuto prema jugu. Klilo se može obzidati, ali ne mora. Za srednji vrt dosta je, ako je dugačko oko 2 m, a široko 1.20 m. Inače se veličina klila ravna prema potrebi. Kome nije dosta jedno, taj neka sebi napravi dva ili više klila.

Iskopa se jama u pačetvorini duboka 70 cm. Ta se jama iznutra obloži drvenim okvirom, najbolje hrastovim. Daske toga okvira neka su debele barem 6 cm. Čim su deblje, tim su dugotrajnije. Prednji dio okvira neka je niži od stražnjeg za 10 cm. Stražnji dio neka viri iz zemlje oko 20 cm, a prednji 10 cm.

Klilo se pokriva staklenim prozorima. Mjesto stakla može se upotrijebiti povošteno platno ili debeo papir namazan uljem. Svakako su najbolji stakleni prozori. Moraju ležati koso, nagnuti prema jugu.

Kad smo u jami namjestili okvir, onda ćemo u nju nabacati svježeg konjskog gnoja, izmiješanog slamom, nevaljalim sijenom ili lišćem. Sve ćemo to razbaciti u jami podjednako, a zatim ćemo čvrsto prigaziti nogama i to u debljini do 30 cm. Ako je gnoj preveć suh, treba ga onda zaliti mlakom vodom, da se brzo užge.

Kad smo tim gotovi, onda ćemo pokriti klilo prozorima i ostavit ćemo ga na miru 3 do 4 dana, dok se gnoj ne ugrije. Poslije toga ćemo ga nasuti debelo oko 20 cm sitnom, prorešetanom, dobrom vrtnom zemljom. Opet ćemo ga pokriti i ostaviti 2 do 3 dana na miru, da se zemlja slegne. Pošto se slegla pristupa se sijanju.

Sijanje klila i uzgoj rasada.

Sjeme se ne smije sijati pregusto, preduboko, a ni prerijetko. Posijano ćemo sjeme malo pritisnuti daščicom, a zatim ćemo ga pokriti posve tankim slojem sitne zemlje ili pijeska. Ako je zemlja u klilu suha, onda je treba zaliti mlakom vodom kroz veoma finu rešetku. Sad ćemo klilo pokriti prozorima. Na ove ćemo prostrijeti hasure, daske ili slamene pokrivače. Okolo okvira izvana nabacat ćemo nešto konjskog gnoja, da se bolje očuva toplina u klilu.

Nekoje vrste sjemenja puste klice za 3 do 4 dana. Dok opet sjeme rajčica, celera i paprike treba duže vremena da isklija. Poslije tri do četiri dana, za lijepa i topla sunčana dana, skinut ćemo zastirače i prozore i ostaviti klilo sat dva izloženo sunčanim zrakama. Pred noć ćemo pokriti klilo kao prije. No da ne bi po vremenu u klilu bilo preveć topline, nadići ćemo malo zadnji kraj prozora, da se klilo zrači i provjetri. Prema potrebi i rastu rasada obavlja se taj posao po danu a poslije i po noći. Kad rasad ojača, a nastane toplo vrijeme, onda se danju prozori posve skinu. Po noći se opet namjeste, ali natrag uzdignu tako, da vanjski zrak može dopirati do rasada, Za toplih se noći — a prije sadnje rasada na nekoliko dana — posve skinu prozori, da se rasad priuči na vanjsku toplinu.

Klilo se mora, prema potrebi, češće zalijevati ustajalom vodom kroz finu rešetku. Ako je gdjegdje izniklo pregusto, to ćemo raščupati pa pikirati u drugo klilo ili rasaditi po vrtu. Iznikli korov i travu treba oplijeviti, iščupati i baciti na kompost. Čim su biljke prispjele za rasađivanje, a uz to ako je vrijeme povoljno i bez mraza, presadit ćemo ih na priređene gredice vrta. Ivan Sitarić.

KUHINJSKI RECEPTI.

Bomboni od čokolade. 38 dkg badema ili oraha krupno isjeckaj i malo poprži. Na 1 žlicu masti rastopi ½ kg čokolade i sve skupa izmiješaj. Kavenom žličicom stavljaj malene kupčiće na uljeni papir i pusti preko noći, da se osuši.

Carigradska torta. Uzmi 2 duge oblate i obloži ovom smjesom: Uzmi 20 dkg isjeckanih oraha, 18 dkg šećera, malo čokolade i kore od limuna i sve izmiješaj. U jednoj posudi stavi 10 dkg meda, dobro ugrij na vatri i u to dodaj 1 bjelanjak u snijeg i pomalo gornju smjesu sve skupa dobro na vatri promiješaj. Za neko vrijeme digni s vatre i razmaži po oblati. pokrij s drugom oblatom, a ozgo nekoliko knjiga, onda reži. To može dugo ostati svježe.

ŽENSKI SVIJET

Kruna ruske carice Katarine Velike vrijedi 104 milijuna ruskih rubalja u zlatu, jer u njoj ima briljanata više nego 3000 karata. U njoj je i jedan rubin, koji je velik poput jajeta. Žezlo carice Katarine ukrašeno je velikim briljantom neobične ljepote, te je vrijedno 64 milijuna rubalja. A zlatna kraljevska jabuka caričina cijeni se na 148 milijuna rubalja. Te dragocjenosti čuvaju boljševici još dosad u riznici u Moskvi. Druge su carske dragocjenosti većinom već rasprodali, a ove i još neke čuvaju samo zato, jer im je cijena tako visoka, da ih nitko u inozemstvu ne može kupiti. Za te i druge dragocjenosti htjeli bi da dobiju 200 milijuna dolara (preko 10 miljardi dinara), pa smjeraju, kako da priredе veliku lutriju, u kojoj bi svaka srećka stajala 1000 dolara. Ali taj plan je neizvediv, jer malo ima takvih na svijetu, koji bi mogli dati 55 tisuća dinara za jednu jedinu srećku.

Žena ipak vrijedi. Neki je došao na ideju da izračuna, koliko ženin rad vrijedi za vrijeme braka. Dakako da se pri tom uzimaju u obzir samo dobre i štedljive žene. Taj račundžija je bio malo darežljiviji prema ženama. Rekao je, da ženin rad za vrijeme braka vrijedi dnevno preko 70 dinara. Uzevši da žena živi s mužem oko 25 godina, to bi njezin rad za to vrijeme (prema tom računu) dosegao vrijednost od 670.000 dinara, a osim toga da mužu uštedi poprečno oko 450.000 dinara. Zbilja je to samo mudrovanje, jer je dobro poznato, da neke žene mogu samo rasipati, dok kod dobrih i štedljivih ljubav i rad donose mužu vrijednost, koja se brojkama ne da izraziti.

Žena u Kini. Lako je opaziti razlku između današnje i prijašnje žene u svijetu. U naprednim krajevima svijeta žena odavna polako zauzima mjesto, koje ju ide. Dapače ima nekih zemalja, u kojima žene zauzimlju zvanja, koja se inače smatraju čisto muškima. Poznato je, da u Rusiji ima žena, koje su vojni oficiri, a još su dobro u očima slike kineskih ženskih vojničkih četa, koje su donijele novine. Zanimljiv je današnji položaj žene baš u Kini, gdje vlada neprestano rat. Kineskinja je prava robinja. Nema pristupa u život. Potpuno je pokorna mužu, ali još je gori teret, koji podnosi od svoje svekrve. Kad svekrva umre, muž je za sjajan pogreb vlastan i prodati ženu u roblje. Vrlo lako se desi, da mlada žena postane kao i svekrva, ako joj ona umre. Svekrva je dakle neograničeni gospodar obitelji i obitelj bez svekrve je prezrena. U nekim predjelima Kine, koji su više u vezi sa svijetom, položaj je nešto promijenjen i moderna se Kineskinja ne stidi posla i javnog rada, nego su tvornice u gradovima pune djevojaka, ali u unutrašnjosti Kine žena ima još i danas spomenuti očajni položaj.

FILMSKI SVIJET

JAPANSKA FILMSKA PRODUKCIJA VEĆA OD AMERIČKE.

Obično se veli, da Amerika ima prvenstvo u filmskoj produkciji cijeloga svijeta. Ali nije tako. Japan, u kojemu počeci filmske proizvodnje datiraju od g. 1906., proizvodi više filmova nego i Amerika. Godine 1928. proizvedeno je u Japanu 798 filmova, 1929. godine 658, a 1930. godine 700, dakle prosječno oko 730 na godinu. Naprotiv Amerika je tih istih godina proizvela 600 filmova godišnje. No zato japanski filmovi nisu tako skupocjeno izrađeni, te proizvodnja jednog filma u Japanu stoji oko 5000 dolara (oko 280.000 dinara). Dosad se u Japanu još uvijek drže samo nijemi filmovi, koje proizvodi 20 japanskih filmskih poduzeća. Tonfilm još nije prodro u Japanu, Japancima je preskup. U Evropu izvorni japanski filmovi nisu uspjeli da prodru.

MALA KINEMATOGRAFIJA.

Borba bez plaće, filmska drama, dužina 100 m, br. S. 681. Vrlo napet film, u kom se prikazuje, kako je bankaru ukraden kofer sa 100.000 dolara, te se ta krađa isprepleće s otmicom njegove kćeri. Boksač Fred Dawson uhvati lopove te obračuna s njima. Film se može u svakom malom kinu prikazivati. Tekst njemački.

Bositron kao detektiv, šaljiv film, 30 m, br. 10.110. Ovo je skraćeni film istoimenog filma od 100 metara. Tražeći Bositron razbojnike nađe kovčeg, u kojem je bio roj pčela. On ga donese šefu policije, u čiju je kćer Bositron zaljubljen. Kad je kovčeg otvoren, a pčele izletjele, nasta čudo i pokora, te je Bositron izbačen kroz vrata. Bositron nakon komičnih doživljaja svlada razbojnike i dobiva svoju odabranicu. Film je dobar, ali za djecu nije. Tekst francuski.

PRIČA O DOBROME CAREVIĆU EVSTAFU

Prema ruskoj narodnoj legendi napisao Julije Zeyer — Preveo Makso Kuntarić — Ilustrirao Kamilo Ružička

Ušao je starac u dvoranu i po starom, svetom običaju zaželio domaćinama svojim srećne uskrsne blagdane i dao caru i careviću običajni cjeliv bratstva i mira izgovarajući svečano radosnu vijest: Krist je uskrsnuo!

A kada je pristupio k carici, da je pozdravi, okrenula se ona s gražanjem od ubogog gosta i rekla:

»Uistinu, prije bih sjela k stolu sa psom, nego s tim prosjakom!«

Carević je odvratio:

»Sjedni onda, majko, s dvoranstvom sama k stolu, mi ćemo sjesti kod manjega stola ondje na strani, naš gost, otac i ja.«

Vodio je starca k stolu i sio s ocem k njemu, gostili se odjelito od ostalih, da ne bi nitko od dvorana, koji su se gostili, uvrijedio gosta neprijaznom riječi ili pogledom. Kad se svršilo gošćenje, poveo je Evstaf gosta u svoju odaju, položio ga na svoju postelju, da počine. Starac je spavao kratak čas, a onda je ustao i oprostio se, zahvaljujući se, s carevićem. Otrcano njegovo odijelo bilo je neuredno, a kroz pokrpanu košulju opazio je sada carević križić, koji je imao gost obješen oko vrata. Sjao se kao sunce, upravo za čudo krasno i sjajno. Starac je opazio, kako se divi njegov gostitelj, ljubazno se nasmjehnuo i rekao:

»Izmijenimo sebi križeve. Uzmi moj i daj mi svoj, pa ćemo biti tako pobraćeni u križu!«

»Ne, moj stariji brate,« odgovorio je carević. »Križ je tvoj tako vrijedan, a moj je jednostavan. Zlo bi ti pogodio. Pobratimo se u Kristu, ali ne mijenjajmo križeva.«

No starac se nije dao tako odbiti, ostao je kod svoga i rekao:

»Udovolji mojoj prošnji. Boljelo bi me, kada ne bi primio. A imam još drugu molbu: budi ti, brate moj mlađi, također moj gost uzajamno. Prekosutra, u utorak uskrsni, čekat ću te u mojem domu. Put ćeš do mene lako naći, iziđi samo iz grada i reci sam sebi: Blagosloven budi Gospodin! Ni za što drugo se ne brini i doći ćeš k meni.«

Carević je obećao, primio križ, dao starcu svoj i oprostili su se srdačno.

Vjeran danoj riječi pošao je Evstaf na uskrsni utorak k starcu. Prošao je kroz grad i u otvorenom kraju izrekao riječi: Blagosloven budi Gospodin, i onda je išao, kamo su ga noge nosile. Brzo se našao u nepoznatom mu kraju i videći bijelu cestu, koja se vijugala njivom, pošao je njome. Vodila je mirno potoke, što su tekli. Žuborenje te vode bilo je čudno, nalik je bilo na izrečene riječi, a i šaptanje vjetara u travama i grmlju činilo se kao ljudski govor, pače je iz onih nježnih cvjetnih zvončića u travi virilo nešto kao dječji glasovi. Carević je naperio uši i razumio napokon: zvončići u travi, vjetar i valovi vodâ govorili su ovu samo rečenicu: Gle, ovdje ide Kristov pobratim!

Carević se obzirao oko sebe, da vidi toga Kristova pobratima, ali se u nedoglednu daljinu širio samo modri, suncem prozlaćeni uzduh, a kod njegovih nogu prazna njiva, koja se talasala od trave. Stoga je išao dalje po cijeloj cesti, koja je sada vodila gore na visoke vrhunce, a kada je došao na najviše njihovo sljeme, okružila ga je gusta magla. Razmišljao je o tom, na koju će stranu poći, kadno se magla najednom rastopila i carević je opazio pred sobom onoga starca, kojega je nedavno pogostio bio i kojemu je sada dolazio u pohode. Bio je tako bijedan kao prije, imao je oko sljepočica, na nogama i rukama one krvave svoje rane, a isto je smrtno bljedilo pokrivalo njegovo izmučeno lice. No nasmjehnuo se došljaku careviću i rekao:

»Dobro došao, moj mlađi brate.«

Jedva su te riječi doječale, čudna je promjena nastala sa starcem, lice mu je zasjalo, neiskazana, božanska uzvišenost digla je cijelo njegovo biće, podmladio se kao njiva u svibnju, sjao se kao zvijezde, oči su njegove bile kao sunce, odjeća mu bila kao snijeg bijela, rane na rukama i nogama bile su kao mjesec, rane oko sljepočica i na čelu promijenile se u vijenac od ucvatenoga, rosom pokropljenoga gloga, proplećući se tracima plave njegove kose, i carević je prepoznao u svetom užasu, da pred njim stoji sam Krist, kako ga je poznavao po staroj, dragocjenoj ikoni u crkvi rodnoga grada! I s njime se dakle pobratio!

Pao je na lice, ali ga je Gospodin naš digao, pa je carević sada vidio, da cvate okolo čarobni vrt, pun mirisa i hladovine, cvijeća i ptica. Takvog drveća, takvog cvijeća nije još nikad vidio, a tako ugodnoga pjevanja nikad nije čuo. Cvao je to okolo njega raj i Gospodin ga je sada sâm po njem vodio i pokazao mu napokon mjesto pripravljeno za nj u budućnosti. Onda ga je vodio Krist k velikomu ponoru, carević je gledao u njegovu dubinu i stresao se od grozote, koja je dolazila iz one strašne tame, što je napunjavala bezdno. U onim strahovitim tminama lutale su neizvjesne osobe, kojih su kretnje odavale najdublju žalost i najveći očaj, tako da je srce

IZIŠAO JE NA ČAS U VRT .

carevićevo prestalo od žalosti kucati. Upro je svoj pogled na jednu od najtamnijih pojava, koja je sjedila na balvanu, zakopana u duboku žalost. Carević je kriknuo, upoznao je u onoj osobi svoju vlastitu mater. Pao je na koljena i kliknuo:

»Smiluj se na nju, Gospodine!«

Krist je skupio šaku trakova, što su izbijali iz rane svoje ruke i rekao:

»Spleti uže i izvuci mater svoju iz ponora grijehâ i preziranja!«

Evstaf je počeo sukati uže od trakova; što mu je to pošlo za rukom, to je bilo čudo, što ga je počinio Krist. Pristupio je carević na kraj bezdna i spustio uže, koje se sjalo, sve do nogu svoje matere.

Oholo se ipak carica odvratila od svoga spasa i rekla:

»Ne bi bilo dostojno za me, da visim na kraju užeta. Za me je samo zlatna kočija i krilati konji . . .«

Užeta je nestalo, a carević je žalosno pogledao na Krista, koji je nato rekao:

»Srce moje krvari još više nad njom nego tvoje! Kao što se od tebe, tako se odvraća i od mene, spasa svoga. Priguši stoga žalost u svome srcu i ostavi nesrećnicu u tmini, koju je sebi izabrala!«

Te su riječi carevića tako porazile, da je od same žalosti izgubio svijest na tri časa. Kada se opet osvijestio, tražio je utjehu u pogledu na Kristovo milosrdno lice.

Gospodin se sada nasmjehnuo tako dobroćudno i dirljivo, da se careviću činilo, da nebeski balzam kaplje u dušu, pa mu je Gospod rekao:

»Pobraćeni moj druže, ona tri časka tvoje besvjestice bile su tri duge godine. U to se doba mnogo toga dogodilo na zemlji, u tvome rodnom gradu. Pogledaj ondje u sjenu onoga hrasta sa zlatnim lišćem, pa će ti se sve, što se u to doba dogodilo u domu oca tvoga, prikazati u jasnoj slici.«

Carević je stoga upro svoje oči u naznačeno mjesto, i gle, vidio je ondje najednom svoj rodni grad, bijeli sa zlatnim krovovima tornjeva, i ponosit očev dom i u njem sjajnu od zlata dvoranu, gdje je sada gorjelo tisuću svjetiljaka i svijetala, i kod toga se svijetla dizao visoko crni katafalk, a na njem je ležao, položen na grimiz, otac njegov blijed, mrtav!

Carević je zajecao, no umirio se, kada je vidio, kako se očišćena očeva duša dizala kao svijetla sjena sve više i više sve do pragova raja, gdje su ga anđeli pozdravili. Sušio je svoje suze, koje su mu mutile pogled, a kada je opet pogledao u sjenu žutolisnog hrasta, pokazala mu se opet slika druga. Ugledao je svoju mater. Stajala je na prijestolju, ponosnije nego ikad, postavila sebi otetu krunu carsku na glavu i rekla:

»Javite svemu narodu, da isključujem svoga sina, koji se skita negdje s fukarom, iz vlade. Taj glupan! Nije poznao nikad znamenovanja svoga roda! S fukarom bi se dražio! A ja ću stati na svaku šiju, koja se usudi podići. Puzat ćete u prahu preda mnom! Tako sam visoko postavljena, da ne će nitko doseći do moje visine. Osjećam se jednaka Bogu . . .«

(Nastavit će se.)

ŠALE

Računi. »Koliko imaš godina, mali?« zapita gospodin nekog dječaka.

»Šest.«

»A prošle godine, koliko si imao?«

»Pet.«

»Dakle,« nastavi gospodin, »sve skupa imaš jedanaest godina.«

Dijete se zamisli, pa reče:

»Oprostite, gospodine, koliko nogu imate?«

»Dvije.«

»Koliko ste imali prošle godine?«

»Jasno je, da sam imao dvije.«

»Vi ste dakle, gospodine, četveronožni...«

Neprijatelj. »Čovjeku je najveći neprijatelj vino,« reče jednoga dana jedan gospodin nekome pijanici.

»Da, ali zar ne moramo i neprijatelje voljeti?«

»Voljeti da, ali ne i u trbuh stavljati.«

Zapravo opetovanje. »Nazvao me je magarcem, a toga ja ne mogu dopustiti.«

»Ne ljuti se, ti znaš, da je on kazao samo ono, što je čuo od drugih.«

U bolnici. Sestra: »Hajde, popijte ovo, to je dobro za vas!«

Bolesnik: »A šta je to?«

Sestra: »Voda!«

Bolesnik: »Ah, sestro, dajte mi je radije onda po žlici, dok se priučim.«

Izvrsna kokoš. Gost: »Ova je piletina žilava, nema teka.«

Krčmar: »Ova piletina nije dobra? Nema teka? Znajte, gospodine, da je ova kokoš deset godina na izložbama dobivala prve nagrade!«

Sila Boga ne moli. »Tvoja je zaručnica bogata. To je divno; no ako je uzmeš, morat ćeš se ostaviti pića i pušenja!«

»To je istina. Ali ako je ne uzmem, morao bih se ostaviti i jela.«

Upozorenje. Mati se gleda u zrcalu hotelskog ulaza. Kćerka će joj:

»Mamice, ne gledaj se u to zrcalo; Bog zna, tko se sve u njemu gledao!«

Olašteni šeširi. Jurica je došao u grad s ocem i vidio pogreb, u kojemu su stupali ljudi u crnini i s crnim cilindrima na glavi. Zato primijeti:

»Gledaj, oče, ovdje ne lašte samo cipele kao kod nas, nego i šešire!«

Čudno. A: »U tom novom šeširu lice vam je vrlo kratko.«

B: »Čudno! Moj muž je imao vrlo dugo lice, kad ga je plaćao...«

Kod liječnika. Liječnik: »Što vama zapravo manjka?«

Žena: »Novaca, gospodine doktore! Lijepo vas molim, dajte mi 100 dinara i posvuda ću razglasiti, kako ste mi brzo pomogli.

Visoko stanovanje. Sastala se dva prijatelja Bečanina pa će jedan: »Gdje ti stanuješ?«

»Ja stanujem vrlo visoko«, odgovori upitani, »tako visoko da mogu na mjesecu zapaliti cigaretu. A ti?«

»Ja stanujem još više, tako da čujem iz mog stana anđeosko pjevanje moje punice.«

Nepobitna istina. Neki svjetski putnik došao je u malu varošicu, te upita jednog mještanina: »Molim vas lijepo, recite mi, imali kod vas što znamenitoga?«

»Nema« bijaše odgovor.

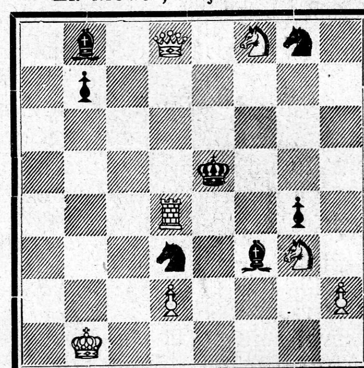
Na to nastavi putnik: »Da li se nije ovdje rodio kakav veliki čovjek?«

»Ne,« odgovori upitani, u koliko ja pamtim, kod nas se rađaju samo djeca.«

ŠAH

Problem broj 1.

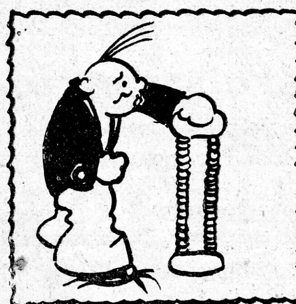
Zl. Modor, Srij. Mitrovica

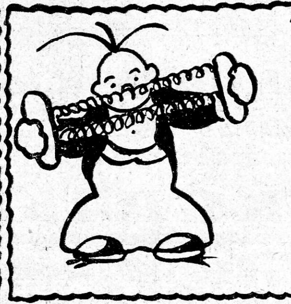
Bijeli matira u dva poteza.

Ovim problemom otvaramo drugo četvrtgodište šahovskog prvenstva. Nagrade ćemo skoro objaviti. One će biti sasma različne od nagrada I. četvrtgodišta.

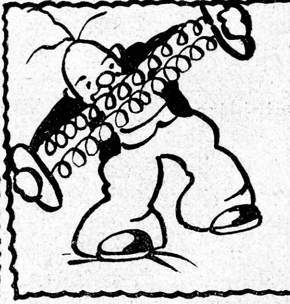
DOBRIJANOVA GIMNASTIKA

Čika nije čovjek
od pluga ni mača,
potrebno je zato
da mišice jača.

Kupio je stoga
gimnastičku spravu,
pa njom vježba ruke
i noge i glavu.

Elastično pero
razvlači i širi,
ko da neku čudnu
harmoniku sviri.

Al odjednom eno,
pero mu se stisne,
zahvati mu glavu,
čika ljuto vrisne...

MODA

ZA NEVJESTE.

Velika je razlika između vjenčića od cvjetova naranče, koji su se negda nosili i od gotovo umjetnički ukrašenih glava nevjesta, kojima se danas divimo. Nekada je vjenčić i uređaj glave bio kod svih jednak i gotovo nepromjenljiv, a sada nema za to više određenog modela i tipa, nego se svakoj nevjesti udesuje veo i ukrasuje glava prema osobnom ukusu. Taj ukras treba da se prilagodi licu, kosama i da čini skladnu cjelinu s haljinom. Za ukras glave ne upotrebljuju se samo vijenčići od cvijetova naranče, nego sve bijelo cvijeće sa livada i vrtova, zatim srebrne čipke, vrpce, biseri (dakako u imitaciji) mrežice itd. Često puta mrežica od bisera drži veo, drugdje je opet sam veo složen u obliku kape, a ima i posebnih kapa od vela, koje sjećaju na frizuru Marije Stuart. Te su kape na rubovima ukrašene nizom bisera. Veo pada samo od zatiljka preko leđa do dolje.

I. Ovdje vidimo aranžman od plisiranog vela preko kojega stoji diadem od bijelih bisera. Veo pada preko čitave glave, naprijed samo preko lica do prsiju, a straga do dolje.

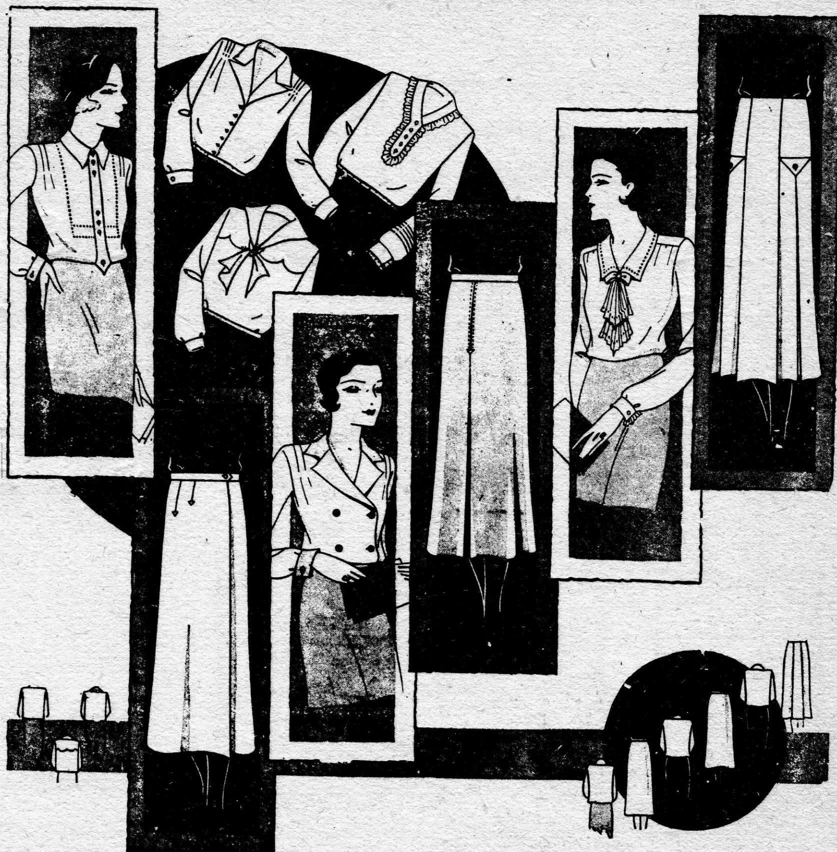
II. Srebrna mrežica ukrašena biserima pokriva čitavu glavu, veo se spušta samo od zatiljka. Sprijeda se vidi mnogo ondulirane kose.

III. Veo nabran na glavi kao kod prvopričesnica, preko njega uski vjenčić od jasmina, s jedne i druge strane sa većim kitama.

IV. Ovdje je veo postavljen preko glave i plisiran na zatiljku, gdje je postavljen ukras od cvijeća u obliku velikog češlja. Nad čelom je posve uski trak od pupoljaka naranča.

V. Sličan aranžman kao u prijašnjoj slici samo je ukras od cvijeća uži i postavljen nešto više. Nad čelom je uska srebrna vrpca. N. M.

BLUZE PREMA NOVOJ MODI

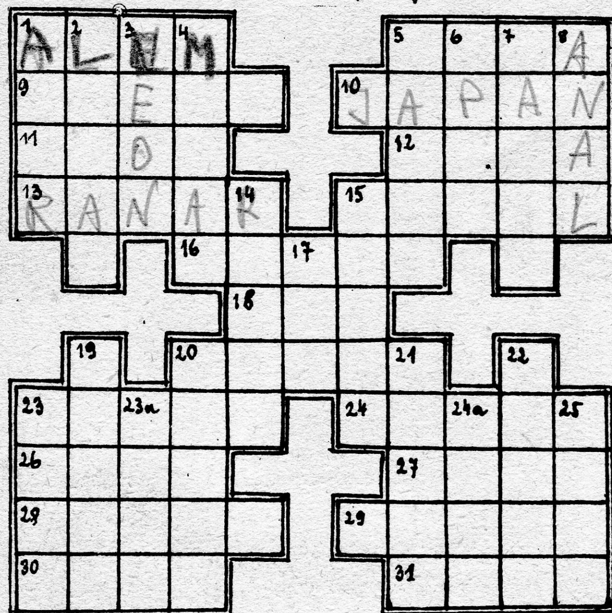
1. Haljina iz vune sa smeđim rukavima i šalom od svile. — 2. Haljina sa sivom jaknom. — 3. Popodnevni ensemble iz crnog marokaina. — 4. Haljina s modernom jakom. — 5. Ogrtač od modroga sukna sa šalom i kapom iz kina-krepa.

Ilustrovani tjednik „Obitelj“ izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 3 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj“ izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji“ Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji“: Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj“ se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb, Deželićeva ul. 2.

Z A G O N E T K E

1. Križaljka

Sastavio *Zlatko Modor*, Srij. Mitrovica

Vodoravno: 1. Dragi kamen. 5. Zamjenica (gen.). 9. Stroj. 10. Država u Aziji. 11. Prikaz. 12. Grad u Rusiji. 13. Liječnik. 15. Grad u Švajcarskoj. 16. Umjetnik. 18. Jugoslavenski velikaš. 20. Mjera. 23. Tabor. 24. Veliko gorje u Aziji. 26. Pripadnik staroga naroda. 27. Vrsta, rod. 28. Afrički poluotok. 29. Perzijski vojskovođa. 30. Grad u Africi. 31. Muško ime.

Okomito: 1. Grad u Srijemu (obr.). 2. Prostorija. 3. Plin. 4. Ima svaki čovjek. 5. Bolest. 6. Djelo (str.). 7. Najveći rimski fiziolog. 8. Ljetopis. 14. Zanimanje. 15. Pokrajina u Jugoslaviji. 17. Dva. 19. Predavanje. 20. Turska sveta knjiga. 21. Nasilnik. 22. Godišnje doba. 23. Indijanska zamka. 23 a. Grčko slovo. 24 a. Grad u Italiji. 25. Rijeka na Pirinejskom poluotoku.

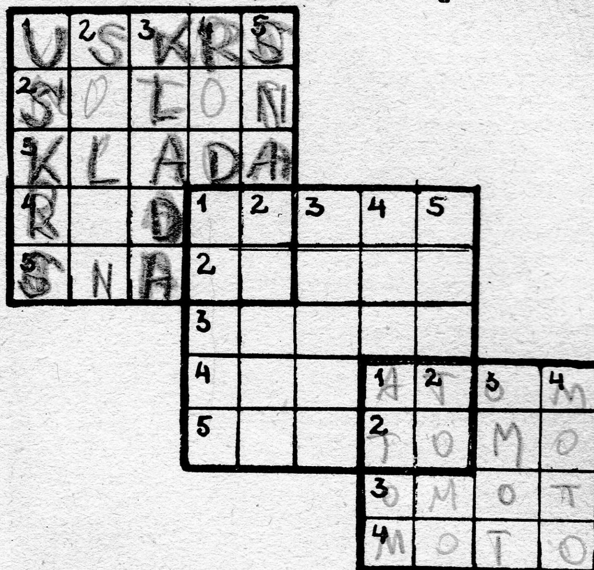
2. Skrivačica

Sastavio *Rudolf Gruden*, Karlovac

a) Ona je dobra čuvarica.
b) Malo pudra joj daj.
c) Zar ti bi oko vola plesao?
d) Šibe Nikola ima.
e) Dugi Oto kupio je pušku.
f) Ti kopaš manje, nego obično.
g) Ulja nisam dobio.
h) Prevare šibama kažnjavam.
i) Marice, ti nama daj vode.
j) Makar skakao!

3. Magični kvadrati

Sastavio *Veljko Novak*, Zagreb

Vodoravno i okomito iste riječi!

I. 1. Veliki blagdan. 2. Prevozno sredstvo. 3. Panj. 4. Lice iz Jakšićevog »Stanoja Glavaša«. 5. Zamjenica.

II. 1. Glazbeni sklad. 2. Morska životinja. 3. Oblik glagola, koji znači oplijeniti. 4. Popust. 5. Oruđe.

III. 1. Mala čestica. 2. Muško ime. 3. Zamotak. 4. Lozinka, geslo.

4. Rebus

Sastavio *Eduard Musić*, Sušak

5. Dvije ispunjaljke

Sastavio *Božidar Paja*, Zdenčina

— LINA	— ARKO
— RANA	— NETA
— ISTA	— UBOR
— RINA	— LICA
— RAKA	— AVAN
— BOLI	— LIJA
— ANKA	— IPKO
— ZOLA	— MATI
— IBUK	— ILIM

Pred gornje riječi treba staviti po jedno slovo da nastanu nove poznate riječi. Nova slova odozgo dolje dadu po jednog hrvatskog dramatičara i pjesnika.

Odgonetke treba poslati na uredništvo „Obitelji" najkasnije do 15. travnja. Svi odgonetači dolaze u obzir za nagrade, koje će se ždrijebom podijeliti na koncu tromjesečja.